

Megjelen hetenkint kétszer
szerdán és szombaton este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoraljauhely, Főtér 9 szám.

Telefon: 42. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Nyitlőidőben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ÉHLERT GYULA,
felelős szerkesztő.

MAJTÉNYI GÉZA,
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona, félévre 5 kor
negyedévre 2.50 korona.

— Egyes szám ára 10 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűknél nagyobb, avagy
disztribúcióval, vagy kerettel ellátott hir-
detések törmérték szerint egy négyszög
centim. után 6 fill. — Állandó hirdeté-
seknél árkedvezmény.

Mi hiányzik nálunk?

— jul. 28.

II.

Hol is hagytuk el? Igen, hát
a katonaság ügyénél. Folytassuk
tehát itt.

Régi sóhajtozások, porossá
vált, megsárgult, el is feledett
akták rá a bizonyítékok, hogy e
kérdéssel Sátoraljauhely város
illetékes körei gyakran és be-
hatóan foglalkoztak. Ősi szokás-
hoz hiven azonban a tanácsko-
zásoknál tovább eddig még nem
juthattak. Azt ugyan beismerték
már, hogy egy nagyobb arányú
katonai laktanya felépítése olyan
befektetés volna a város közön-
sége részéről, mely dusan meg-
hozná kamatait, azonban a ka-
tonai kormányzat akkor, midőn
e kérdés felszínre került, még
idegenkedett annak nyílt kijelen-
tésétől, hogy Sátoraljauhelyben
egy ezred elhelyezését biztosítsa.
Nem kell azonban visszariadni az
ilyen első nehézségektől, de ki-
tartással, erélylyel és többszöri
kopogtatással kérni és ismét kérni
kell az illetékes helyen, mert az
idők változtak azóta és ma már
más szemmel lát egy a politikai
mint a hadügyi vezetőség. Vá-
rosunk vezető köreit nem érheti
vád eddig ez ügy érdemi részé-
ben, de éppen azért kérjük őket,
hogy a tételt ne tegyék skartba,
hanem alkalomadtán hozzák napi-
rendre újból s igyekezzenek e
nagyon fontos közérdek megva-
lósítására. Mert sok riválisunk
van e téren, tehát nagyon ébe-
reknek kell lennünk.

Egy ezred katonaságnak ide
telepítése kiszámíthatlan előnyére
válnék városunknak. Fellendülne
elsősorban az ipar. Egymást kö-
vetnék a régi házak helyén szép,
modern, tisztu lakásoknak, étke-
zőknek, társaskörnek megfelelő
helyiségek emelése. A piaci be-
hozatal tekintetében uralná vá-
rosunk az egész felvidéket és
Bodrogkört, mert vasuti össze-
kötéseink igen kedvezők. Az
ipar és kereskedelem hatalmas
lendületet venne minden ipar-
ágban, fényűzési cikk, divatáru
vagy ruhaneműben hasonlíthat-
lanul nagyobb lenne a forgalom
a mainál. Iparosaink megrende-
lőkre találának, a vidékről itt
katonáskodó fiaikhoz belátogató
szülők vagy családtagok mind-
mind pénzt hagynának itt.

Éppen most olvassuk, hogy
Ungvár város utcaseprő gépek
beszerzését határozta el, melyek-
kel a kora hajnali órákban tisztítják
fő a város utcáit. Nálunk?

Mi kézzel separtetünk, munkát
adunk 8 embernek, kik oly lel-
kiismeretes buzgósággal teljesi-
tik hivatásukat, hogy midőn pl.
a Kazinczy utcát söprik, akkor
a vasutól a városba törekvő
idegeneknek szemé-szája meg-
érzi kilométer távolban a köz-
tisztasági művelet eszközlését, a
melyet más helyeken az éjjeli,
vagy hajnali órákban végeztet-
nek.

Utcaink öntözése tekinteté-
ben haladást tapasztaltunk, a
rendőrség közegéi sorra figyel-
meztették a háztulajdonosokat,
miserint a járdákat naponta két-
szer locsolják fel házaik előtt.
Nagyon helyes intézkedés, de
egyszersmind az öntözési idősza-
kot is meg kellett volna jelölni,
mert csak akkor felel meg a
célnak, ha egy és ugyanazon
órában öntözik. Helyes lenne
reggel 8 órakor és este 7 óra-
kor, ilyenkor legforgalmasabbak
az utcák. A vízvezetékekkel való
öntözés lehetővé teszi az utcák
többszöri locsolását, míg a város
viztartályllyal ellátott s öntözésre
berendezett szekerei a mellék-
utcákban tehetnének eleget hasz-
nos rendeltetésüknek.

Nagyobb szabású fürdő is
csak itt — volna nálunk; a
Diana t. i. melynek különösen
gőzfürdő osztálya messze vidék-
ről kecsgetti ide az anyagi ál-
dozatra kész reumasok és kösz-
vényesek seregét. Ez a gőzfürdő
azonban máig is gyermekbeteg-
ségekben sanylik.

Elmaradt állapotban van ez a
mi hirneves fürdők, de nem te-
szünk e miatt kifogásokat, mert
ma már a vízvezeték felhaszná-
lásával minden uri lakást ellát-
nak kellően berendezett fürdő-
szobával s így a fürdőre éppen
azért, mert az a jobb lakások-
nál riválisra talált, nagyobb gon-
dot kell fordítani. Főleg a nyári
meleg időben, midőn a hidegvíz
kurát szíves örömmel veszi a
közönség igénybe, legalább a
tűkfürdőkben vagy azok he-
lyett állítsanak fel megfelelő ká-
dakot, melyekben a hideg kurát
használók a masszírozást is él-
vezhessék, ami a lépcsőzetes le-
járatu tűkfürdőkben nem le-
hetséges; ezt már többen kérték,
de eddig eredmény nélkül.

Ha a város némi sulyt helyez
arra, hogy fürdője jövedelmet
hajtson, nem szabad figyelmen
kívül hagynia sem a magánlaká-
sok versenyét, sem pedig és leg-
főként: a nagyközönség kíván-
ságát s annak kellő és megfe-
lő kiszolgálását.

Egyéb, — még hiányzó, de
szükséges dolgok megvalósításá-
ról majd alkalmilag.

Iskolai Értesítők.

VI.

A sátoraljauhelyi stat. izr.
elemi iskola 1908/9. tanévi értesítő-
jét áttanulmányozva, általánosságban
az a bírálatunk, hogy e 32 oldalas
füzetben egy kifogástalan értesítő fe-
szik előttünk.

Népiskolai értesítőben első eset
amivel itt találkozunk: a pályavá-
lasztás kérdésének taglalásával. Igaz,
hogy stilus tekintetében hiányai van-
nak a dolgozatának, de az értékén ez
nem sokat ront. Azonban tartjuk
meg a sorrendet.

Első közleménye az értesítőnek
Knopfler Sándor jeles tanügyi író
tollából „Néhány szó iskolánk érde-
kében“. Jelezzük, hogy egy e közle-
ményben, mint általában az egész ér-
tesítőben igen sok a sajtóhiba, de ezt
nem rójjuk a nagyon becses tartalom
terhére. Mások szemesebb korrek-
torra bízzák majd a kefelevonatot.

Knopfler értekezése részben tu-
dományos, részben reális irányu. —
Arany igazságot hangoztat amaz óha-
jával, hogy a szülők is vegyék ki
részüket az iskola munkájából; tá-
mogassák és bizonyos fokig ellen-
őrizték is annak működését. Mert a
hol a család nem törődik az iskolá-
val, ott az ki van véve a közvéle-
mény hatása alól s lassankint bal-
utra tévedhet.

Még egy esztendő s az ország
minden elemi iskolájában megszűnik
a tandíj fizetési kötelezettség. Erről
a korszakalkotó reformról részletesen
ír Knopfler Sándor, de egyben ag-
gályait fejezi ki az iskola fenntálha-
tása tekintetében, mely így legtekin-
télyesebb jövedelmét veszi el.

Nem osztjuk ez aggályokat. Elő-
ször azért nem, mert az állam a vo-
natkozó törvény értelmében a lehető
legmagasabb összegű államsegély
megadásával nem fog fukarkodni a
népiskoláknál; másodsor azért, mert
éppen Knopfler Sándor önmagának
ellentmond, midőn cikkében kijelenti,
hogy a jó izr. népiskola az izr. hit-
felekezet fundamentuma s a zsidóság
csak addig állhat fön, míg iskoláit
hiven gondozza; tehát és harmadsor
azért nem, mert az ujhelyi zsidóság-
nál van annyi lelkiismeretesség és
kötelességtudás, hogy amikor az is-
kola fenntartásának terhei az anyagi
teljesítési képesség arányában fognak
megoszlan: akkor a vagyonosabb
nem fog sopánkodni a felemelt isko-
lai adóösszeg ellen, tudva azt, hogy
szegény felebarátjának válláról vesz
le terhet, az örök irgalmasság és
szeretet forrásának parancsa szerint.
Iskoláját és hitközségét pedig erősíti
áldozatkészségével.

Nagyon helyesnek találjuk az
„Iskolai egyesület“ alakítását s en-
nek kebelébe a rokon jellegű jóté-
kony intézmények bevonását.

A „Pályaválasztás“ című dolgo-
zat nagyon figyelemre méltó munka.
Igen is helyén van elemi iskolai ér-
tesítőben e kérdés tudományos meg-
vitatása. A gondos és gyermeke jövő-
jeért aggódó szülőknek jó előre látnia
kell azt a gyermeknél, hogy milyen

foglalkozás iránt viseltetik legnagyobb
hajlammal. — Gimnáziumba, polgári
vagy szakiskolába leendő küldése s
így jövő kiképzetésének előkészítése
felett tehát már ekkor kell határoz-
nia. Ezt az értekezést sok példány-
ban kellene kinyomatni s terjeszteni a
családok körében.

Az igazgatói évi jelentés részle-
tesen beszámol a tanév történetéről,
illetve annak főbb eseményeiről.

Igen nagy jótétemény ez iskolát
látogató szegény gyermekekre a nép-
konyha intézménye, mely télen át
tápláló ebédrel látott el 100 napon
át, naponta 50—60 gyermeket. Ez
áldásos intézményt a hitközség nemes
szívű vagyonosabb tagjai, Widder
Gyula és Reichard Armin elnökök
buzgó tevékenysége mellett tartják
fenn. Főként a hölgyek adakoznak
szívesen a szegény gyermekek táp-
lálására.

A végzett tananyag s egyéb köz-
érdekű tárgyak ismertetése után közli
az értesítő a növénydekek klaszifiká-
ciós táblázatát, melyet örömmel lá-
tunk e gondosan szerkesztett füzet-
ben. A statisztikai táblázat szerint
volt az iskolának 263 növendéke,
123 fiu s 140 leány. Kitünő általá-
nos osztályzatot nyert 34, jeleset 70,
jót 88, elégséget 41, megbukott 30.
A tanulmányi eredmény tehát eléggé
kedvező. A jövő 1909/10. tanévre
a beiratások aug. 26—31-ig eszközöl-
tetnek. J.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

(Hivatalvizsgálat. Meczner Gyula
főispán dr. Kontz Endre főispáni tit-
kár kíséretében folyó hó 25-én a gál-
szécsi szolgabírói hivatalban váratlan
hivatalvizsgálatot tartott.)

(Meghívó. A „Zemplén várme-
gyei községi és körjegyzők egyleté-
nek“ t. tagjait folyó évi augusztus
hó 7-én d. e. 9 órakor Sátoraljau-
helyben a városháza tanástermében
tartandó rendkívüli közgyűlésre tisz-
telettel meghívjuk. Tárty: 1. Uj
nyugdíjszabályrendeletünk sérelmes
intézkedései elleni lépések megtétele.
2. Az egylet mult évi számadásának
tárgyalása. 3. Győr vármegye jegyzői
egyletének átirata a segédjegyzői ál-
lások szervezése iránt. Velejte, 1909.
jul. 26. Haraszthy V. egyleti elnök.
Jászay Pál egyleti főjegyző.)

(Érdekes számok. Sátoraljau-
helyben a III. oszt. kereseti adók s
a nyilvános számadásra kötelezett
vállalatok és egyletek adójának meg-
állapítása tárgyában már befejezte az
adókvető bizottság működését. Nem
tartjuk érdektelennek ez alkalomból
folyólag felemlíteni, hogy Sátoral-
jauhely városban az 1909. évre az
ujjonnan keletkezett üzletek tulajdo-
nosai (összesen 97 tétel) a kinostári
előadó által proponált 7073 korona
69 fillér javaslattal szemben 5881
korona 91 fillér III. oszt. kereseti
adóval, a nyilvános számadásra kö-
telezett vállalatok és egyletek pedig
igazgatósági, felügyelő bizottsági ta-
gok tisztelet és jelenléti díjai után
5204 kor. III. oszt. kereseti adóval
rovattak meg. A helyi 8 pénzintézet
üzleti adóját 340,666 korona 59 fillér

nyeremény alapon az adókievő bizottság 33.966 kor. 54 fillérben és az ehhez járuló 9981 kor. általános jövedelmi pótdobban, együtt tehát 43.947 kor. 54 fillérben állapította meg.

(Ebadó kivetési lajstrom közszemlén. 1909. évre a városi tanács által jóváhagyott ebösszeírásai és ebadó kivetési lajstrom mai naptól 15 napi tartamra vagyis bezárólag folyó évi aug. hó 8 ik napjáig a rendőrkapitányi hivatalnál közszemlére lesz kitéve, mely idő alatt az érdeklődők hivatalos órák közben azt betekinthetik és esetleg felszólámlással élhetnek.

HIREK.

Cherchez la femme.

— jul. 27.

Magas állásu, komoly urakat visznek robogó fogatok a városból a faluba, ahol szenzáció történt. A falu két legénye különbözött össze s a kés, mely elintézte a döntő vitát, kioltotta az egyik legény életét. A kis falu olyan, mint a méhkas. Lakosai egymás köré csoportosulnak a házak előtti pihenő padoknál s taglalják az izgalmas eseményt. Tisztelettel nézik közben a városi urakat, akik vizsgálódnak, kérdezősködnek s amit hallanak: írásba veszik.

S mikor látják, hogy a városban mily port vert az esemény s a csendes községbe mily gyorsan oda szólitotta a törvényszéki, szolgabírósi urakat s a csendőrséget, melyet jobban respektál a magyar paraszt minden hatalomnál a világon, el is tűnődnek, el is csodálkoznak rajta, hogy milyen nagy feneket keritenek a városban ennek a dolognak az urak. Mert hát igaz, hogy komoly dolog történt s a Kiss Imre kése mélyében csuszott be a Septák Gyula oldalába, mint azt Kiss maga is akarta, de előttük nem szokatlan az, ha a falu, egy leányért versengő két legénye erői összemérésével dönti el, hogy hát melyik tulajdonképen köztük legény a gáton, s melyik mellettebb a leányhoz.

Benn a városban, az uri társaságban nincs szükség ilyen harcra, ott a család óhaja, az állás, vagyon minéműsége, a kedvezőbb társadalmi helyzet minden nagyobb emóció nélkül eldönti, melyik uré is legyen a leány s aki gyengébbnek érzi magát, lassanként csendbe visszavonul, átengedi a teret s máshol kísérli meg szerencsétét. A család akarata ellenére kötött házasságok egyre ritkábbak lesznek, egyre gyérebb a szoktatások száma, mely az egymást szerető sziveket egyesíti. Az uri társaság már reájött arra, hogy nem élünk a lovagkorban s nincs szükség éjfél párbajokra, éjszakai esküvőkre s több ilyen romantikus requizitumra, ha az ember feleségül akar venni egy hölgyet.

De kinn, a faluban, a nagy egyenlőség, egyformaság helyén, hol alig van vagyon- vagy rangkülönbség a legények között: bizony sokszor szükség van ilyen erőszakos, vad eldöntési módjára a szerelmi pernek. S ha a bunkó egy kicsit nagyobb ut, ha a kés a testbe kissé mélyebben hatol be, megtörténik bizony, hogy a börtön választja el kedvesétől a szerelmes szívet s nagy urak jönnek ki a városból az összekülönbözés és erőpróba dolgában.

A szöllőskei esetről is csak annyit tudunk, hogy egyik legény késével holtra szurta a másikat. A tény megtörtént s csak az indító okok hiányzanak. A bíróság is ezt kutatja, keresi. Hiszen van az életben elég szenvedély, ok s elég forrása a bosszúérzetnek, mely embert embertársa élete, testi épsége elleni támadásra készít, de majdnem feltétlenül bizonyosra vehető, hogy a vizsgálat során az derül ki, hogy nő van a dologban. Az ilyen falusi drámákra lehet leginkább alkalmazni I. Napoleon hatalmas, rettegett rendőrmiszterének Fouché-nak mondását: *cherchez la femme!* (Keresd a nőt!) ki a szövevényes, rejtelmes, megmagyarázhatatlan bűnök indító okait mindig a nőben kereste, kinek a bűnyben lenni kell.

Sokan az öreg Dumasnak tulajdonítják az örökigaz mondás szerzőségét, pedig benn van ez már Juvenalis, (ki egy pár évvel megelőzte Dumast még Fouchét), egyik szatirájában is, ahol ezt írja: „Nulla fore causa est, in qua non femina litem moverit.”

Bizony, örök igazság az, hogy mindent a nő mozgat, minden általa, érte s miatta történik. A nő váltja ki a nemes szenvedélyeket, az készlet szép alkotásokra, az képes indítani hőstettekre, s mindennek végső oka, miatta építenek és érte rombolnak, mért lenne hát kivétel, ha a bűn születésének indító okáról, forrásairól van szó. Igazolja ezt napról-napra az élet s annak fordulatai, igazolja a legtöbb bűny, melyben ott van az asszony. En a szöllőskei igénytelen drámában is keresem a bűnre okot szolgáltató örök asszonyt s kétségtelen, hogy a bűnyvi vizsgálat során a bíróság rá is fog találni. —1.

— Anna-nap. Folyó hó 26 ikán, hétfőn volt az Annák-napja. Hivatalosan csak Anna-nap volt, de hol van azon Anna, ki nem formál jogot e naphoz. Hajdanta, nagyanyáink idejében még nevezetes volt az Anna-nap, a sok szerelmes szívet egybefűző fürdőmulatságok napja. A gróf Vay Sándor kedves reminiscenciában, történeteiben számtalanszor van róla említés téve, mint nevezetes napról, most már lassankint hasonló lesz a többi igénytelen, egyszerű napokhoz. A híres Anna-bálok kora is lejárt már, nincs a régi, patriarchalis fürdőbáloknak maradványa sem, nincsenek fáradhatlan, tüzes táncosok s nincsenek ma már Annák se, csak Nusik, Anicák, Nicák, meg ilyenek vannak.

— Kinevezés. A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Neuwirth* János pancsovai lakost, okl. középiskolai tanárt a homonnai áll. felsőkereskedelmi iskolához rendes tanárrá nevezte ki.

— Kiténtetés. A király *Szalay* Lőrincet a sátoraljaujhelyi m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség főnökét nyugdíjaztatása alkalmából pénzügyi tanácsossá nevezte ki. A kiténtetés éppen bucsuzása alkalmával érte a kiváló szorgalmu főtisztviselőt, ki e hó 31-én adja át hivatalát a számvevőség ideiglenes főnökének. *Szalay* Lőrinc lakását Beregszászba teszi át, hol idejévele előtt is élénk részt vett a társadalmi életben.

— Házasságok. *Ivanovics* Viktor orosházi polgári iskolai tanár folyó hó 26-ikán kötött házasságot *Szerdahelyi* Adriánával, néhai *Szerdahelyi* Vince földbirtokos és neje *Wiczmány* Zsófia leányával. A há-

zasságkötés egyházi része a sátoraljaujhelyi kegyesrendi templomban folyt le, ahol az új pár házasságát dr. *Ivanovics* Emil egri theologiai tanár, a vőlegény bátyja részesítette egyházi áldásban. — *Letynski* Leó, József lemergi bankigazgató folyó hó 25-ikén kötött házasságot *Jurisch* Ilonával Sátoraljaujhelyben. A polgári kötés után az egyházi szertartás az ág. h. ev. templomban folyt le, hol *Domján* Elek ág. ev. lelkész intézett szép beszédet az új párhoz.

— A Gyermekvédő Liga jótéteménye. *Lesó* Andrásné a rendőrkapitányság 45 napi elzárásra ítélte. — A büntetés elszenvédésének ideje alatt, mely most van folyamatban, két kiskoru gyermeke hajlék és gondozás nélkül maradt volna, kitéve a züllés veszélyének. A rendőrség előterjesztésére a Liga helyi bizottsága utján a Gyermekvédő Liga gondozásba vette a két gyereket s tartásdíjukra ez időre 40 koronát utalványozott.

— Pénzügyi áthelyezések. *Sipos* János homonnai és *Szluhár* Vince nagymihályi m. kir. pénzügyőri szemlések kölcsönösen áthelyeztetek.

— Egyháztanácsi ülés. A sátoraljaujhelyi róm. kath. egyháztanács és iskolaszék folyó hó 25-én délután együttes ülést tartott, mely iránt a tagok élénk érdeklődése nyilvánult meg; részben a folyamatban levő templomépítés kérdése, részint *Bessenyei* István apátplebános ama, — már közismert eljárása, hogy nagy buzgalommal törekszik a még elintézésre váró kérdések megoldására, — a tanácstagok nagyrészt egybehozták. Az ülés *Bessenyei* István apátplebános elnökele alatt folyt le. Tárgyai voltak a múlt évi iskolai számadások jóváhagyása, melynek felülvizsgálata után az egyház nemrég választott ügybuzgó algonokát, *Rimár* Jánost a gyűlés megéljenezte tanusított buzgó munkálkodásáért; azután a jövő 1909/10. tanévi iskolai költségvetés megállapítása következt. Ennek keretében kimondatott, hogy az egyházközség mint iskola-fenntartó a IV. tanítói állás javadalmának a törvényes minimumra leendő kiegészítése iránt államsegély utalványozását fogja kérni a kultusz-kormánytól. *Bessenyei* István elnök tett azután előterjesztést több, az új templomban tervbe vett köztisztasági és közegészségügyi intézkedéseiről, melyeket a tanács helyeslőleg tudomásul vett. Felolvasásra került dr. *Fischer-Colbrie* Agost kassai püspök ama levele, melyben nyilatkozattételre hívja fel a hitközség előjáróságát az iránt: nem volna-e lehetséges Sátoraljaujhelyben a bukott nők részére patronage intézet szervezése, melyben 3 apáca felügyelete alatt a balutra tévedt leányok — valláskülönbség nélkül — gondoztatnának s belőlük tisztességes és a társadalomnak visszaadható cselédek képeztenének. E nők természetesen megfelelő segéllyel látatnának el a patronage részéről. A tanács elyben magáévá tette a püspök intencióit, a kivitel azonban a templomépítési munkálatok befejezte utánra halasztja s addig a kérdés teljes előkészítésére egy bizottságot küldött ki, melynek feladata az ügy tanulmányozása s annak idején részletes javaslat megtevése. — *Kruczik* Imre távozása és *Pikula* Antal lemondása folytán az egyháztanácsba két póttag behívása vált szükségessé. Ezek helyére a tanács *Bányász* Istvánt és *Sebők* Jánost hívta be. Majd *Bessenyei* István apát indítványára és *Ehler* Gyula pártoló felszólalására 4 új taggal szaporították az egyháztanácsi és iskolaszéki tagok létszámát s e négy helyre — a kassai püspök jóváhagyásának fenntartása mellett — *Adamcz* Emil dohánygyári igazgató, *Steinhöfer* Ferenc állomásfőnök, dr. *Buza* Barna ország. képviselő és *Pintér* István arvaszéki elnök egyhangulag választották meg. Kisebb fon-

tosságu ügyek elintézése után az ülés d. u. 6 óra tájt ért véget.

— Pénzügyi kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter *Nyiri* Józsefet a sátoraljaujhelyi m. kir. pénzügyőri bizottság vezetőjét jelen állomás helyén való meghagyással m. kir. pénzügyőri főbiztossá nevezte kt.

— Apácák fogadalom tétele. A Paulai sz. Vincéről nevezett irgalmasrendű apácák, kiknek tartományi főnöksége Szatmáron van s kikhez a sátoraljaujhelyi Karolineumban tanító nővérek is tartoznak, 25 új tanító-nővérrel szaporodtak e napokban. — Paulai sz. Vince napján ugyanis 25 ujonc nő tette le a szerzetesi fogadalmat a szatmári püspök előtt, fényes egyházi ünnepély keretében.

— Olesóbb a liszt. A múlt héten érhető örömmünkre, kilogramonként 4 fillérrel esett a liszt ára s remény van rá, hogy ez az árcsökkenés fokozatos lesz. A liszt olesóbodását részben a nem kedvezőtlen próbacseleplési eredmények, részben a nagy malmoknak rengeteg mennyiségű román buza vásárlásai okozták. Szinte megkönyebbülünk e hír hallatára, noha Sátoraljaujhely szokás szerint most is a legutolsó lesz abban, hogy kereskedői az árcsökkenéssel megbarátkozzanak.

— Véletlen eset vagy bűntény? Szombaton, folyó hó 24-ikén déli 12 órakor Nagykövesden *Kaskó* István *Pallér* János nevű társára emelte a szőlővincellér puskáját. *Pallér* János figyelmeztette társát, hogy vigyázzon, mert a puská töltve van s elsülhet. *Kaskó* István azonban nem hallgatott a figyelmeztető szóra, célba vette *Pallér* s e közben a puská oly szerencsétlenül sült el, hogy a súlyos srét töltés *Pallér* mellébe hatolt. A szerencsétlenség érte szőlőmunkást beszállították az „Erzsébet” kórházba, hol súlyos sebével ápolás alá vették. A községben elterjedt a hír, hogy *Kaskó* szándékosan lőtte le társát, de ezzel ellentétben *Pallér* a kórházban történt kihallgatása során azt vallja, hogy *Kaskó* neki jó barátja, semmi oka nem volt arra, hogy őt megölje s csak vigyázatlanságának tudható be, hogy a baleset megtörtént. *Kaskó* István ellen, kit a csendőrség letartóztatott, megindult az eljárás s ennek során fog kiderülni, hogy véletlen eset, vagy bűntény történt-e Nagykövesden.

— A szöllőskei gyilkosság. Szőlőske zemplénvármegyei község lakossága körében nagy izgalmat keltett az a bűntett, melyet a községben *Kiss* Ferenc kocsis követett el. Folyó hó 25-ikén, vasárnap éjjel történt az izgalmas bűneset, melyben a gyilkos szerszáma egy ember életét kívánt áldozatul. A gyilkosság részleteiről következő értesítést vesszük. Folyó hó 25-ikén, vasárnap éjjel Szőlőske községben gyilkosság történt. *Kiss* Ferenc kocsis, ki a szőlőskei ref. lelkésznel áll szolgálatban, késével agyonszurta társát, *Septák* Gyulát s a szívébe mélyen behatolt kés *Septák* életét azonnal kioltotta. A gyilkosság okát s a részleteket csak a vizsgálat fogja kideríteni. *Kiss* Ferenc, a gyilkos úgy adja elő a dolgot, hogy ő *Septák*ot tolvajnak nézte, de eltekintve attól, hogy az áldozat jó ismerőse volt gyilkosának, valószínű, hogy szerelmi bosszu adta kezébe *Kiss*nek a fegyvert, melylyel társa életét kioltotta. Tanuk hallották, mikor *Septák* az őt üldöző *Kiss*nek visszszólt „Férfi, hát mért akarsz te engem megölni?”. Midőn azután *Kiss* utólérte áldozatát, belemártotta kését s a szúrás következtében, mely a szívet is megsebezte, a szándékos ember azonnal meghalt. Az eset természetesen nagy izgalmat keltett a községben, a

gyilkos pedig kijelentette, hogy személyesen megy jelentkezni Sátoraljaujhelybe a csendőrségre. Egy kocsin el is indult, de fél útról visszatért a községbe. Az esetről időközben értesített csendőrség azután letartóztatta a gyilkost. A gyilkossági esetről értesült a sátoraljaujhelyi kir. törvényszék is, honnan folyó hó 26-ikán Kun József vizsgáló bíró ment ki dr. Löcherer Lőrinc s dr. Schön Hugó orvosokkal s dr. Kossuth Pállal a helyszíni szemlé s orvosrendőri boncolás megtartására. A vizsgálat természetesen megindult s a gyilkos már a börtönben várja büne méltó büntetését.

— **A Függetlenségi Kör táncmulatsága.** A sátoraljaujhelyi Függetlenségi Kör ez idei nyári táncmulatságát a „Szinház-kert”-ben aug. hó 1-én fogja megtartani. A mulatság előreláthatólag sikerrel fog zárulni. A táncmulatság ugyanis, mely este 7 órakor kezdődik, össze lesz kapcsolva vig- s komoly magánjele- netek előadásával, kabaret számokkal, tombolajátékkal stb., szóval a megjelenendő közönség szórakoztatásáról kellőképp gondoskodott a táncmulatság rendezősege. Ételekről s italokról öv. Kovacsics Igácné, a Szinház-kert bérlőjének közismerten kiváló konyhája gondoskodik. A mulatságra családjegy négy, személyjegy két korona lesz.

— **Honvédeink Egerben.** A honvédek gyakorlatozásai nagyban folynak Egerben, illetve vidékén. Pár nap előtt Sirok és Szólát közt volt együttes gyakorlat; holnapról pedig Loskay Gábor kerületi parancsnok veszi át a gyakorlatok vezetését. — Gyöngyös vidékén a budapesti 1. és 2. honvédfalozegrezzel lesz a mieinknek ütköztük. — Augusztus 18-án mennek Sáros vármegye területére, hol szeptember 15-éig fog tartani az ugynevezett „nagygyakorlat”.

— **Kivándorlók kauciója.** A m. kir. belügyminiszter nagyon röviden és nagyon hathatós eszközzel szándékozik lehetetlenné tenni a munkabírásuk teljességében levő fiatal férfiak kivándorlását. A sorhadi szolgálatra köteleseket egyáltalán nem adnak utlevelet, a tartalékosoknak pedig csak úgy, ha visszatérésük biztosítékul a m. kir. postatakarék-pénztárnál 600 korona kauciót tesznek le. Minthogy a kivándorlást éppen a pénzhiánya okozza s minthogy szegény népünk az amerikai ut költségeit is többnyire csak utolsó vagyonának eladása által teremtheti elő: nincs rá kilátás, hogy 600 korona kauciót tegyen le, — de itthon marad az amerikai polgár jelöltek óriási tömege.

— **Poruljárt bíró önjelölt.** A Nagymihálylyal összeépült Laborc-szög ungmegyei községben bíróválasztás volt a múlt héten. A népes község lakossága nagyobb részt intelligens iparosokból s jobb módu, értelmes gazdákból áll, akik közt tehát bírónak lenni szép megtiszteltetés. Többek közt Hocsman János kereskedő is pályázott a bíróságra s lát-szólag legnagyobb pártja volt. Megválasztását bizonyosra vevén, szeszitalok elárúsítási jogáról — mint a bírósággal inkompatibilis foglalkozásról — előre lemondott. A választást vezető főszolgabíró Hocsman Mihályt választotta meg a nép labore-szögi bíróvá. Hocsman most kesereg az italmérségi jog után, melyet elveszteni vajmi könnyű, de megszerezni, az már nehéz dolog.

— **Mikor évül el az adó?** Számos ház- vagy földtulajdonosnak okozott már kellemetlenséget, hogy esetleges joggyűlet tárgyává tett ingatlanaiakon 30—40 év előtti időkből keletkezett kincstári tartozások voltak bekebelezve. E terhek töröltetése hosszas irkálás után s mindig az ingatlan tu-

lajdonos költségével járt, holott egy kis vigyázat mellett az ilyen terhek-től könnyen és költség nélkül megszabadulhattak volna. Olyan adótörvényünk nincs, mely kimondaná, hogy a telekkönyvi bekebelezés a kincstári terhek elévülését kizárja. És éppen abban a téves hitben van sok községi előjáró is, hogy a bekebelezett tartozás el nem évül. Tévednek s azért figyelmeztetjük a közönséget, hogy a bekebelezett adó vagy illeték tartozás is elévül öt év alatt, ha annak behajtása nem szorgalmaztatott. Az így megterhelt ingatlan tulajdonosa tehát, ha a behajtásnak öt éven át való nem szorgalmazását igazolni tudja: a teherrel megszabadul, mert azt a kir. adóhivatal vagy pénzügyigazgatóság hivatalból, költség nélkül törölteti. A bekebelezett adóterhek behajtása iránt pedig az előjárók rendszerint elnézők, azt vélvén, hogy biztosítja azokat a telekkönyvi feljegyzés örökre. Akiknek tehát az elmondottak szerinti jelzalogos adóterhek volnának, könnyen keresztül vihetik azoknak törlesztését.

— **Házbeomlás Sátoraljaujhelyben.** Folyó hó 27-én reggel fél nyolc óra tájban iszonyatos dőrej és zuhanás messzeható hangja rémitette meg a Meczner Gyula utca lakosságát. Egy ház tűzfala omlott le nagy robajjal a mellette levő ház tetőzetére s áttörve azt s a plafont lezuhant a lakás belsejébe. A Meczner Gyula utca 4. szám alatt van Neuman Jenő háza s mellette ifj. Reichard Mór háza áll. Reggel fél nyolc óra tájban az ifj. Reichard Mór házában tűzfala megingott s a hatalmas fal teljes súlyával ráesett a Neuman ház tetőzetére. A leomlott fal áttörte a tetőzetet, a plafont s törmelékével, omladékaival elborította a lakás belsejét, tönkretéve annak belső berendezését, butorait. Véletlen szerencse, hogy a szobában melyben az iszonyatos pusztulás történt: senkisé volt a lezuhanás percében, mert akkor a baleset feltétlenül áldozatul követelte volna magának a bennlévők életét. — Pár perccel a leomlás előtt hagyták el a szobát lakói s pár pillanat múlva a szoba a teljes pusztulás képét mutatta. A szoba belseje teljesen tele van omladékkal, a leomlott fal, a tetőzet s a plafon törmelékével s napok munkája lesz, míg a butorok ki lesznek szabadíthatók, valószínűleg szétzúzott állapotban. A tűzfal leomlásáról a közellakók telefonon értesítették a rendőrséget s a tűzoltóságot, honnan munkás emberek vonultak a színhelyre, teendőjük azonban nem akadt. A tetőzet gerendavázát ugyanis ácsoknak kell szétbontani, hogy a falomladék a lakás belsejéből elhordható s kitisztítható legyen. A rendőrség intézkedett, hogy a Reichard ház azon részéből, melynek tűzfala lezuhant, a lakók kilakoltassanak. A leomlott tűzfal által bedöntött Neuman háznak természetesen sok nézője akadt s a rombolás és pusztulás helyét állandóan sok érdeklődő tekintette meg. Az eset csak annyiban megnyugtató, hogy a véletlen szerencsétlenség nem járt emberélet áldozattal.

— **Kevés a pénz.** A m. kir. államkincstár folyó évi I. évnegyedében a kiadások 63 millió koronával haladtak felül az 1908. évi I. negyedit, míg a bevételek csak 2 és fél millióval szaporodtak. A forgalmi mérleg tehát 60 millió felüli összeggel kedvezőtlenebb a múlt évinél.

— **Gyógyszertár bérlet.** A honnapi Szekerák örökösök gyógyszerterét Pető Ernő gyógyszerész vette bérbé.

— **Ménlovak eladása.** Azon gazdák, kik tenyésztésre alkalmas, legalább 165 cm. magasságu ménlovakkal bírnak s azokat eladni akarják: a lovak árának megjelölése mellett folyó évi aug. 10-ig jelentsék be e szándékukat a m. kir. földművelési miniszteriumhoz. A bejelentésre 1 kor. bélyeg kell.

— **Ujtítás a vasuton.** A kereskedelmi kormány elrendelte, hogy a vasutakon vége legyen ezentul a „szolgálati szakasz” címen való fülke bezárásoknak; mert bebizonyult, hogy az ilyen fülkékben nem szolgálattevő vasutasok, de kényelemkereső civilek szoktak utazni. A miniszterium e rendelkezése általános örömet kelt az utazó közönségnél, mely gyakran hering módjára való összezsufoltatása közül sóvár pillantásokkal szemlélte az üres fülkéket.

— **Rendőri hírek.** Meglopott hivatalnok. Weiner Simon máv. műszaki hivatalnok lakásába álkules segélyével ismeretlen egyén hatolt be s az egyik szekrény fiókjából 120 koronát ellopott. A nyomozat megindult. — **Baleset.** Mózer János lakatos tanonc bal lába fejére egy üllő esett műhelyében s súlyos sebet kapott saját vigyázatlansága következtében. Munkaadója lakásán ápolják.

— **Ne kihoztassa magát csuz, kőszvény által.** Használja reggeli előtt és étkezésnél Pöstyén híres hőforrás ivóvizét, mely igen izletes ital és baja ellen páratlanul hatásos. Mindennapi mulasztásért kár. Fürdőigazgatóság Pöstyén.

— **Befőzésre való barack** kapható a kegyes tanítórendi társház kertészetéből. Ára a baracknak kicsinyben való vételnél a napi árfo-lyam, nagyban vételnél alku szerint. Értekezhetni ugyanott, a rendháznál.

— **Finom fosztott talu eladó.** Cim a kiadóhivatalban.

IRODALOM.

„Zenélő Magyarország” közkedvelt zeneműfolyóirat most megjelent 387-ik füzeté újra a legjobb és legkedveltebb zongorajátékokat közli és pedig: I. Hanny Béla op. 30. — Fonyódy emlék. Souvenir de Fonyód című magyar ábrándját, népszerű magyar nóták művészi összeállításával. II. Fucik Gyula, op. 177. „Fest und treu!” című világhírű indulóját, zongorára. — Szinte ajándékszamba menő jutányosan jut a zeneértő közönség a „Zenélő Magyarország” minden számához, mert ennyi pénzért — 12 korona évi előfizetésért — csak 2—3 kottát kapna; itt mintegy 120 darabot kap az előfizető a nevesebb hazai és külföldi zeneszerzők legszebb műveiből. Előfizetheti a most megindult XVI. évfolyam II-ik félévére, valamint az előző évfolyamokra is, a „Zenélő Magyarország” (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalában, Budapest, VIII. Józsefkorut 11. Félévi előfizetés 6 korona. Ezért kap az előfizető 11 füzetet s karácsonykor egy 40—50 oldal terjedelmű gyönyörű „Karácsonyi Zenealbumot”. Az eddig megjelent 380 régebbi füzetekből, 60 különféle összeállítású, 30—30 zeneoldal terjedelmű mutatvány füzeteket adunk ki. Ilyen füzet 8—10 korona bolti áru zeneművet tartalmaz s füzetenként 60 fillérével hoztuk forgalomba. Ezekről részletes prospektus, ugye egyéb zeneművekről árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve, mutatvány füzeteket pedig 60 fillér levélbélyeg beküldése ellenében küld: a „Zenélő Magyarország” kiadóhivatala, Budapest, VIII. Józsefkorut 11.

TANÜGY.

— **Tanítónők figyelmébe.** A dobórkai (nagymihályi járás) gör. kath. népiskolánál ujonnan szervezett tanítónői állásra, melynek javadalma szép kétszobás lakáson kívül 1000 korona készpénz, — okleveles tanítónők augusztus hó 1-ig pályázhatnak. Kellően felszerelt kérvények jelzett határnápig Novák János dobórkai gör. kath. lelkész, mint iskolaszéki elnökhöz (posta és vasut állomás Bónóc) nyújtandók be. A választás aug. 8-án délután lesz.

Laptulajdonos:
Éhler Gyula.

HIRDETÉSEK.

Kiadó

augusztus hó 1-től 3 szoba és minden mellékhelyiségből álló szép modern lakás a Jókai-utcában Fehér hentes mellett. Évi bér 480 korona. Értekezni lehet Szántó Mór és Jársa czégnél.

Ugyanott egy kisaszszony, a ki könyvelésben jártas azonnal fölvetetik állandó alkalmazásra.

Hordó eladás.

Weisz és Kesztenbaum hordó-nagykereskedők Beregszászban. Ajánlanak boros tölgyfahordókat új és használt állapotban 150-től 300 literig, továbbá használt transport szeszes hordókat 400-tól 600 literig, ugyszintén raktári hordókat 3000—120,000 literig a legjutányosabb árban. — Szives megkeresésekre azonnal válaszolnak.

Pályázati hirdetmény.

A bodrogkereszturi róm. kat. iskola építésére pályázatot hirdettek. Két tantee-rem és tanítói lakás egy fedél alatt terveztek. A tervezet a plebánia hivatalban megtekinthető. Pályázati határidő: július 31.

Bodrogkeresztur, 1909. jul. 26.

Breth Gyula,
esp. plebános.

Valódi brünni szövetek

az 1909. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény	7 kor.
3.10 m. hosszú	1 szelvény	10 kor.
teljes férőruhá-	1 szelvény	12 kor.
hoz (kabát, nad-	1 szelvény	15 kor.
rág és mellény)	1 szelvény	17 kor.
	1 szelvény	18 kor.
elegendő, csak	1 szelvény	20 kor.

Egy szelvényt fekete szalondruhához 20.— K-ért, szintugy felöltőszövetet, turistalódent, selyemkagart stb. gyári áron küld, a mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztgyári raktár

Siegel-Imhof Brünn

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetségüket közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek Szabott, legolcsóbb árak. uríási választék. — Mintahú, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss áruban.

„Tokajvidéki Takarékszövetkezet“

Nyereség- és veszteség-számla.

Mérleg-számla.

VAGYON	Összeg		TEHER	Összeg		VESZTESÉG	Összeg		NYERESÉG	Összeg	
	kor.	f.		kor.	f.		kor.	f.		kor.	f.
Pénztári készlet	445	96	I. évtársulat törzsbetétje	36217	50	Fizetések	2566	40	Beiratási díjak	905	50
Kötelezvényekben	84050		II. „ „	255	50	Üzleti költségek	676	24	Kezelési illetékek	1153	64
Alapítási költség K. 336.—			Hitelezők	48077	48	Leírások	286	36	Törzsbetétkönyvecskék	98	80
le 20% K. 66.—	270		Veszteségi tartalék	100		Kamatok	2044	98	Mulasztási illetékek	214	97
Felszerelés és berendezés			1908/9. évi I. évtársulat haszon- eredménye	938	48	Veszteségi tartalék	100	48	Kamatok	4239	55
le 10% K. 91.80						I. évtársulat haszoneredménye	938				
le 10% K. 91.80	823										
	85588	96		85588	96		6612	46		6612	46

Tokaj, 1909. június 30-án.

Dr. Goldstein Kálmán,
alelnök.

Dr. Engl Jakab.

Dr. Szécsén Vilmos.

Grosz Izrael.

Az igazgatóság:

Feldheim Emánuel,
elnök.

Neuman Albert.

A felügyelő-bizottság:

Faragó József.

Az ügyvezetésért:

Reisman Márton.

Lazarovics Adolf.

Seiller Mór.

Gyöngyössy Lajos.

Felügyelő-bizottsági jelentés.

Van szerencsénk jelenteni, hogy intézetünk ügykezelését a lefolyt 1908—1909. évben éber figyelemmel kísértük, azt minden ágában megvizsgáltuk és az elénk terjesztett zárszámadást, a mérleg-, veszteség- és nyereség-számlát a tényleges állapotokkal és a rendesen vezetett könyvek adataival teljesen megegyezőnek találtuk.

Kérjük a t. közgyűlést, hogy úgy nekünk, mint az igazgatóságnak a felmentvényt megadni méltóztassék.

Tokaj, 1909. június 30.

A felügyelő-bizottság: Faragó József. Gyöngyössy Lajos. Dr. Szécsén Vilmos.

Előkelő uri házhoz

kerestetik ügyes, egészséges, jól főzni tudó szakácsné rügtöni belépésre.

Bizonyítvány és ajánlatokat, a kiadóhivatal továbbítja.

Meghívó.

A Tokajvidéki Kereskedelmi és Gazdasági Bank

Részvénytársasággal szerves kapcsolatban álló

„Tokajvidéki Takarékszövetkezet“

I. évi

rendes közgyűlését

1909. évi augusztus hó 8-án d. e. 11 órakor tartja saját helyiségeiben, melyre a t. tagok tisztelettel meghívotnak.*

Az igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági jelentés a lefolyt üzletév eredményéről.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. Határozathozatal az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak adandó felmentvény tárgyában.
4. 3 felügyelő-bizottsági rendes és 2 póttag választása.

Kivonat az alapszabályokból.

36. §. A közgyűlésen minden törzsbetét egy szavazatra jogosít, de sem saját törzsbetétei után, sem megbízás alapján, senki 20 szavazatnál többet nem gyakorolhat.

37. §. A szavazati jog igazolása végett, a tagok szavazólapjaikat legkésőbb 3 nappal a közgyűlés előtt, az intézet hivatali helyiségében vehetik át.

* A f. é. július 25.-re kitűzött közgyűlés határozatképtelensége folytán jelen közgyűlés, tekintet nélkül a megjelent tagok számára fog megtartatni.

ALAPITTATOTT 1900. ÉVBEN

Első Sátoraljaujhelyi Mechanikai Hordógyár

Deutsch, Blum és Társai

SÁTORALJAUJHELY.

Van szerencsénk a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlani tetemesen megnagyabbotott és gőzgépekkel berendezett

Hordógyárunkat,

hol bor, sör, szesz, likőrös, szörp, olaj és petroleumos hordók minden nagyságban készíttetnek.

Elvállalunk szesz és sörgyarak berendezését, valamint szüretelő edények készítését és minden e szakmába vágó munkákat.

Kiváló tisztelettel:

Első Sátoraljaujhelyi Mechanikai Hordógyár

DEUTSCH, BLUM ÉS TÁRSAI

(Ezelőtt: Deutsch Adolf és Simon.)

Cserép kiárúsítás.

Sárospatakon levő téglagyárunkat gőzerőre átalakítván, ujonnan épített körkemenczében kitűnően kiégetett, az e vidéken szokásosnál nagyobb kézi hódfarku cserepünket kisebb mennyiségben ezrenként 30 koronáért, nagyobb mennyiségben 28 koronáért kiárúsítjuk. Egy waggonban 7000 cserép szállítható.

Megrendelések gyárunkban, avagy Sátoraljaujhelyben **Bokor József** porezellán, kereskedőnél eszközölhetők.

Bokor és Társai téglagyára **Sárospatak.**

Mintákkal készséggel szolgálunk.